

Jaarverslag 2018

WAT EEN VAK

Inhoud

Voorwoord door Frank Bluiminck	5
Deel I Bestuursverslag 2018	6
Hoofdstuk 1 Een blik op de arbeidsmarkt	7
Hoofdstuk 2 Leven met LVB	11
Hoofdstuk 3 Innovatie in de zorg	14
Hoofdstuk 4 Nieuwe tarieven	17
Hoofdstuk 5 Het nieuwe Kwaliteitskader	20
Hoofdstuk 6 Feiten en cijfers	24
Deel II Jaarrekening	28
Deel III Overige gegevens	53

Voorwoord

Beste lezer,

‘Een branchevereniging in beweging’. Nuchtere lezers zullen het misschien een wat holle titel noemen, pretentius wellicht. Maar deze vlag dekt écht de lading van dit jaarverslag. De VGN was al een branchevereniging die nooit een pas op de plaats maakte, maar 2018 was ronduit dynamisch.

De kalender van VGN stond vol met activiteiten die tot betekenisvolle veranderingen leidden. We selecteerden vijf thema’s die agenda zettend waren: de aandacht die we vroegen op de arbeidsmarkt, onze visie op leven met een LVB, de bijdrage die we leverden aan innovatie in de zorg, onze inmenging in de tarievendiscussie en natuurlijk de voltooiing van een branche-eigen kwaliteitskader.

Bij elke van deze thema’s hebben we samengevat wat we in 2018 hebben gedaan en bereikt, wat de betekenis van die inzet was, wie daar baat bij hadden en hoe we er een vervolg aan gaan geven. Onderbouwd met een persoonlijke visie van een bestuurder en onder vermelding van kernfeiten en -cijfers. De spanning op de arbeidsmarkt nam in het verslagjaar toe. De VGN liet dit bepaald niet over zich heen komen en anticipeerde, onder andere door met een eigentijdse campagne aantrekkingskracht uit te oefenen op zij-instromers, gebaseerd op praktijkverhalen en stevige arbeidsvoorwaarden.

Bewegen heeft ook overdrachtelijke betekenissen. Zoals ‘inleven’. We lieten zien hoe we ons kunnen verplaatsen in het leven van mensen met een licht verstandelijke beperking. Met bijeenkomsten, lobby en vernieuwend beleid vroegen en kregen we aandacht voor alledaagse zaken, zoals huisvesting en financiën, maar ook voor maatregelen om jongeren met een LVB op het rechte pad te houden. Ook op het gebied van innovatie en in de discussie rond passende tarieven stond de VGN bepaald niet stil. Ik keek m’n ogen uit tijdens een hackaton die een prachtige momentopname bood van de route die we volgen naar nieuwe vormen van zorg. Onze bijdrage aan de herijking van de tarieven voor zorg aan VG7- en VG8-clienten zetten een beweging op gang die recht doet aan onze inzet voor de mensen met de zwaarste zorgvraag.

En soms moet je even stilstaan bij wat je met veel beweging hebt bereikt. Dat gebeurde in de afgelopen zomer, toen we terugkeken op het eerste jaar waarin is gewerkt met het vernieuwde kwaliteitskader gehandicaptenzorg. Vol terechte trots op werd er teruggeblikt, maar vooral inspiratie opgedaan om dit goede werk voort te zetten.

Het was illustratief voor hét trefwoord uit de VGN-praktijk van het voorbije jaar. We waren in 2018 met recht een brancheorganisatie in ongeremde beweging. Sterker nog, we zitten alweer in de volgende versnelling...

Veel leesplezier!

Frank Bluiminck
Directeur

I Bestuursverslag 2018

Toelichting bestuursverslag

2018 was een dynamisch jaar. Ook op bestuurlijk gebied. Bestuursvoorzitter Femke Halsema trad af en werd burgemeester van Amsterdam. En binnen het bestuur verschoven portefeuilles onder de bestuursleden. Gezamenlijk zetten de bestuursleden zich in om verder te gaan op de ingezette koers en om de belangen van de gehandicaptenzorg te behartigen. 2018 was ook het jaar waarin aan veel thema's gewerkt werd. Een vijftal thema's lichten we uit in dit bestuursverslag. Bestuursleden die (mede) verantwoordelijk waren voor de portefeuille komen aan het woord. Ook geeft dit bestuursverslag een inzicht in de feiten en cijfers van de gehandicaptenzorg.

'Aantrekkelijk zijn voor wie je wilt – en zuinig op wie je hebt'

Heleen Griffioen is bestuurder van Koninklijke Visio. Als bestuurslid van de VGN heeft ze werkgeverszaken in haar portefeuille.

Genoeg mensen met de juiste kennis, kunde en kwalificaties. Die hebben we keihard nodig om cliënten de juiste zorg te bieden. Heleen Griffioen vertelt hoe de VGN het werk in de branche onder de aandacht brengt. En hoe veranderende inzichten over de zorg leiden tot veranderende arbeidsverhoudingen.

'In zijn algemeenheid kun je zeggen: hoe intensiever de zorgvraag, hoe moeilijker het is om aan de juiste mensen te komen', vertelt Heleen Griffioen. 'Daarnaast verschilt de arbeidsmarkt ook behoorlijk per regio. Onze leden hebben zelf het beste zicht op de eigen situatie, en op regionaal niveau werken ze vaak samen met andere zorgaanbieders, onderwijsinstellingen en de overheid. Op landelijk niveau agendeert en faciliteert de VGN.'

Werken aan imago

Dat agenderen en faciliteren deden we in 2018 onder meer met een grote imagocampagne. Of eigenlijk: meerdere campagnes. Het ministerie van VWS lanceerde Ik Zorg, met foto's en verhalen van echte mensen, die ook echt in de zorg werken. Griffioen: 'Dat is een grote campagne, met uitingen in abri's en op tv en met voorlichting in de regio, waar we als VGN het maximale uitgehaald hebben door een behoorlijk aantal mensen met hun verhalen aan te dragen.'

Hoe intensiever de zorgvraag, hoe moeilijker het is om aan de juiste mensen te komen.

Medewerkers uit de gehandicaptenzorg stonden model voor Ik Zorg campagne. (Foto: Oscar Seykens)

De Ik Zorg-campagne is zorgbreed ingestoken. De gehandicaptenzorg is maar een klein deel van de zorg, maar heeft wel een heel specifieke behoefte – medewerkers met verpleegkundige, verzorgende én agogische competenties. Griffioen: ‘Daarom hebben we ook Wát een vak! door laten lopen. In 2017 was dat een campagne om trots en bewustzijn van teams in de gehandicaptenzorg te versterken. In 2018 hebben we de focus verlegd, en sindsdien vragen we medewerkers om potentiële zij-instromers op ons vakgebied te wijzen. Voor die zij-instromers hebben we ook een speciale site in het leven geroepen.’

De site wateenvak.nl is bedoeld als springplank voor zij-instromers. Ze kunnen er terecht voor heldere informatie, én ze vinden er heel concreet waar ze terecht kunnen komen als ze overstappen naar de gehandicaptenzorg. De focus van de site ligt op het informeren en werven van begeleiders van mensen met een ernstige meervoudige beperking of een licht verstandelijke beperking met bijkomende problematiek. Daar is immers de meeste behoefte aan.

Aandacht voor onderwijs

De VGN is continu in gesprek met het onderwijs. Daarmee willen we ervoor zorgen dat voldoende mensen voor onze branche kiezen én dat zij de juiste vaardigheden hebben. Voor leerlingen die op het punt staan een profielkeuze te maken, in bijvoorbeeld mbo 3, havo 3 of havo 4, maakten we een speciaal lespakket. En om de drempel voor zij-instromers te verlagen, zijn inmiddels afzonderlijk certificeerbare stukjes opleiding ontwikkeld op mbo- en hbo-niveau.

Daardoor hoeven zij-instromers, die toch vaak al afgeronde opleidingen én veel werk- en levenservaring hebben, geen hele opleiding meer te volgen voor ze in de gehandicaptenzorg aan de slag kunnen. Griffioen: ‘Onze sector trekt van oudsher al veel zij-instromers, mensen die zich in willen zetten voor een ander, belangrijk werk willen doen. En nu de arbeidsmarkt zo krap is, is het belangrijk om dat ook te blijven stimuleren.’

Wat een vak campagne zet zij-instromers in de spotlights (Foto: Johnny Wonder)

Veranderende verhoudingen

Net zo belangrijk als het werven van nieuwe mensen, is het behouden van de mensen die al in onze sector werken. Griffioen: 'Dat deden we in 2018 bijvoorbeeld door programma's rond veilig werken en werkdruk te ontwikkelen en aan onze leden aan te bieden. Medewerkers van onze leden hebben vaker dan in andere sectoren te maken met agressie en werkdruk, maar dat betekent niet dat we dat normaal moeten vinden. Door leden te helpen die onderwerpen bespreekbaar te maken, willen we het werk aantrekkelijk houden.'

Om diezelfde reden voerde de VGN ook uitgebreide gesprekken met groepen medewerkers in het hele land. Griffioen: 'We willen cliënten steeds meer regie geven, en daardoor moeten medewerkers steeds meer maatwerk leveren. Daar moeten zij óók de ruimte voor krijgen. Dat leidt tot andere verhoudingen, en dat is wel eens lastig. Wij hebben ze gevraagd: wat vind je belangrijk, waar heb je last van, waar wil je zelf invloed op hebben? En hoe dan? Wil je meepraten of zelf beslissen?'

Dat leverde interessante input op, waar in 2019 in verschillende proeftuinen mee geëxperimenteerd gaat worden. Griffioen: 'Hoe dat er precies uit gaat zien, is nog niet helder. Maar het is een volgende belangrijke stap om niet alleen aantrekkelijk te zijn voor wie we binnen willen halen, maar ook zuinig te zijn op de mensen die we al hebben.'

Programma's rond veilig werken en werkdruk helpen het werk aantrekkelijk te houden. (Foto Oscar Seykens)

'Het moet voor LVB'ers minder makkelijk worden om in de problemen te komen'

Gertrude van den Brink is bestuursvoorzitter bij Middin en werd in 2018 uitgeroepen tot zorgmanager van het jaar. Tot eind 2018 was zij ook bestuurslid bij de VGN, met als aandachtsgebieden forensische zorg en Wet langdurige zorg.

Voor mensen met een licht verstandelijke beperking is het moeilijk zich staande te houden in een maatschappij die steeds ingewikkelder wordt. De leden van de VGN ondersteunen hen over de grenzen van de Wet langdurige zorg heen. Gertrude van den Brink vertelt over dialoog en samenwerking met onder meer overheid, politie en GGZ.

Van den Brink: 'Ik heb zelf net mijn rijbewijs met spoed moeten laten verlengen, omdat ik niet in de gaten had dat er al een tijdje een brief op mijnoverheid.nl stond. Dat is voor mij een kleine hindernis, maar voor mensen met lagere IQ's is het veel lastiger. En dan hebben kleine foutjes vaak ook nog eens grote gevolgen. Want als je geen rijbewijs hebt, ben je ook niet verzekerd als je een ongeluk veroorzaakt. En dan is je hele leven ineens behoorlijk in de war.'

Tussen de 30 en de 40 procent van de gedetineerden in Nederland heeft een LVB.

*Samen helpen we mensen met LVB zich staande te houden.
(Foto Oscar Seykens)*

Staande houden

Dat het voor mensen met een LVB lastig is om zich in een steeds ingewikkelder samenleving staande te houden, komt vooral tot uiting bij grote veranderingen. Als mensen na school aan het werk gaan, bijvoorbeeld. Of als ze het huis uit gaan. Van den Brink: 'Als mensen zich in zo'n onzekere situatie vastdraaien, komen ze vaak bij ons terecht. De ondersteuning in onze sector sluit van oudsher goed aan bij deze doelgroep. Hoe leer je mensen stapsgewijs iets aan? Of voorkom je dat je iemand overvraagt? Daar hebben we natuurlijk veel ervaring mee. Maar aan de andere kant geldt: dit is niet een probleem dat je alleen met zorg oplost. Daarom willen we als VGN ook impact hebben op de samenleving. Eigenlijk moet het minder makkelijk worden om in de problemen te komen. En dat kunnen wij niet in ons eentje voor elkaar krijgen.'

In Dialoog

Daarom organiseerde de VGN in april 2018 een In Dialoog-bijeenkomst in Utrecht. Meer dan 120 deelnemers gingen daar met elkaar in gesprek. Zij kwamen uit vrijwel alle sectoren waar LVB'ers mee te maken krijgen. Zo waren er bijvoorbeeld bestuurders, zorgmedewerkers, gemeenteambtenaren en politiemensen. En natuurlijk mensen met een LVB zelf. Van den Brink: 'Het mooie van zo'n bijeenkomst is dat je er alle mogelijke verschillende perspectieven hoort. Je hoeft zo'n dag ook niet meteen tot pasklare oplossingen te komen –als je maar in gesprek raakt, dan groeit het bewustzijn over de problematiek vanzelf.'

Als vervolg op de In Dialoog-sessie organiseerde de VGN nog twee bestuurlijke netwerkbijeenkomsten. Daar spraken we met onze leden om vervolgstappen te bepalen. Uiteindelijk kwam daar begin 2019 een leerprogramma uit voort, waarin we samenwerken met het Instituut voor Publieke Waarden en het Kenniscentrum LVB. We focussen in dat programma op zaken als schulden, duurzame relaties en werk en inkomen. Het idee is dat we gaan leren op basis van casuïstiek. We kijken: waar gaat het goed? Waarom? En waar loopt het vast? Dat kan alleen als we bij die casussen ook de andere betrokken partijen aanhaken.

Sensitiviteit bevorderen

Van den Brink: 'Ik vind het sterk dat we ons als vereniging niet verschuilen achter de Wet langdurige zorg, maar uit onze comfortzone stappen om kennis te delen en te halen. Veel leden doen dat op lokale schaal ook al wel, en het is mooi dat we daar als branche ook een landelijke bijdrage aan kunnen leveren. We hebben elkaar ook gewoon keihard nodig. Wij kunnen bijvoorbeeld ook veel leren van de GGZ, en veel andere partijen kunnen onze hulp goed gebruiken om sensitiviteit voor het onderwerp te ontwikkelen.'

Die sensitiviteit is nodig om een licht verstandelijke beperking te herkennen en er beter mee om te gaan. Dat is in het belang van de mensen met de beperking én de maatschappij. Van den Brink: 'Die boodschap droegen we ook uit met de maatschappelijke businesscase die we opstelden over de behandeling van LVB'ers in detentie.' Uit die business case bleek dat je met iedere euro die je investeert in de begeleiding van mensen met een LVB tijdens hun detentie, uiteindelijk ruim drie euro bespaart. Die business case werd overhandigd aan de Rotterdamse wethouder Sven de Langen, die ook voorzitter is van de commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Van den Brink: 'Tussen de 30 en de 40 procent van de gedetineerden in Nederland heeft een LVB. Als je die mensen niet screent en begeleidt tijdens hun detentie, en ze niet voorbereidt op een leven ná de gevangenis, is dat vragen om ongelukken. Het besef dat deze groep mensen extra hulp en aandacht nodig heeft, dringt gelukkig op steeds meer plekken door.' Nu is het nog zaak om dat ook in de praktijk tot uiting te laten komen. En daar maakt de VGN zich ook de komende jaren hard voor.

Overhandiging van businesscase behandeling van LVB'ers in detentie.

'Ideeën bedenken én verspreiden'

Greet Prins is voorzitter van de Raad van Bestuur van Philadelphia en houdt zich binnen het VGN-bestuur onder meer bezig met innovatie.

Innovatieve oplossingen kunnen helpen om de zelfredzaamheid van cliënten verder te vergroten. Of het werk van begeleiders te verlichten. De kunst is samenhang tussen ideeën aan te brengen en goede voorbeelden te verspreiden, zodat iedere cliënt er baat bij heeft. Daar maakte de VGN zich in 2018 sterk voor. Greet Prins vertelt erover.

Team Koraal wint de eerste landelijke VG-Hackaton met de innovatie ZieMij.

Tijdens werksessies verbeteren de teams hun innovatieve ideeën.

'Het belangrijkste dat we in 2018 bereikt hebben, is een stevig bedrag dat we kunnen gebruiken voor het stimuleren en beschikbaar stellen van innovatie', vertelt Prins. Dankzij een amendement van Tweede Kamerleden Vera Bergkamp (D66) en Sophie Hermans (VVD) gaat er 3,5 miljoen euro extra naar de sector. VWS stelde in het programma Volwaardig leven ook al geld vrij wat maakt dat er een totaal van 15 miljoen euro beschikbaar is. De VGN heeft hier stevig voor gelobbyd.

De aanleiding is eenvoudig: we willen als sector verder met innovatie, maar hebben onvoldoende middelen om veranderingen duurzaam in te bedden. Prins: 'We hebben honderdzeventig leden die allemaal met innovatie bezig zijn. Hoe regelen we dat zo dat we niet allemaal aan hetzelfde idee werken, dat we verschillende invalshoeken kiezen én dat we de ideeën die werken ook goed verspreiden?'

Trending op twitter

De VGN leverde op al die gebieden een bijdrage. Bijvoorbeeld aan de VG-hackathon, waarin zorgorganisaties en het bedrijfsleven samen een week werkten aan innovatieve oplossingen. De afsluitende demoday vond plaats in het hoofdkantoor van de Rabobank in Utrecht.

De hackathon was een initiatief van vier leden, de zogenoemde VG-innovators. Wij faciliteerden hen. De hackathon gaf energie (op twitter was #vghackathon trending topic) en prachtige ideeën. Prins: 'Er deden 35 aanbieders mee. Medewerkers waren heel enthousiast, kregen er vrolijke energie van. Dat heeft te maken met het vrije denken, en natuurlijk het belang van de client, daar zijn medewerkers altijd voor te porren. Professionals krijgen de ruimte om te denken buiten de waan van de dag. Bovendien was het heel goed georganiseerd, met cliënten en bedrijven erbij.'

Voeten in de aarde

Tegelijkertijd zijn precies de stappen die na de ideeënfase komen het zwaarst. Prins: 'Bedenken is één, en ook een pilot doen gaat meestal nog wel goed. Daarna wordt het lastig: hoe kun je ervoor zorgen dat alle cliënten er baat bij hebben?' De innovatieve oplossing waarmee Philadelphia de publieksprijs won, is daar een goed voorbeeld van. Prins: 'We hebben een app bedacht waarmee cliënten met een licht verstandelijke beperking snel en eenvoudig kunnen zien of ze voldoende budget hebben om iets te kopen. Het daadwerkelijk lanceren in de praktijk valt nog niet mee. Je hebt er verbinding met de bank voor nodig, en die systemen zijn – gelukkig – heel goed beveiligd. Daardoor heeft het veel voeten in de aarde.'

Precies voor dat laatste is het nieuwe budget vanuit het amendement bedoeld. Prins: 'En ook dat brengt uitdagingen met zich mee. Bij een budget hoort een systeem van verantwoording. Terecht, maar tegelijkertijd vraagt innovatie ook om ruimte en out-of-the box denken. Voor je het weet, ben je vooral bezig met allerlei formulieren. Het komende jaar overleggen we samen met VWS hoe we daar goed invulling aan kunnen geven.'

Om de tafel

Ontmoeting is het toverwoord om ruimte te ervaren en echt verder te komen. Daarom organiseerde de VGN in 2018 verschillende bijeenkomsten met de VG-innovators en VWS. Met als doel: elkaar leren kennen en weten voor welke onderwerpen je bij elkaar terecht kunt. Door deze bijeenkomsten werden onder meer projecten gebundeld, omdat ze over eenzelfde vraagstuk gingen. Bijvoorbeeld de talentenapp waarmee talenten van cliënten zichtbaar worden.

Die gezamenlijkheid levert niet alleen kennisdeling op, maar ook een strakke focus op het doel. Prins: 'We willen uiteindelijk dat onze cliënten steeds meer zelfredzaam zijn. Dat hoeft niet per se met digitale oplossingen, het kan ook gaan om sociale innovatie, door coöperaties op te richten, of innovatie van methodieken. En het kan voor de client zelf zijn, maar ook voor de medewerkers. En als zij ontlast worden in hun werk, houden ze meer tijd over voor waar het echt om gaat: de cliënt.'

**Voor je het weet,
ben je vooral
bezig met allerlei
formulieren**

NIEUWE TARIEVEN

'Uitstekende samenwerking en 172 miljoen extra'

Greet Prins is voorzitter van de Raad van Bestuur van Philadelphia en **Julianne Meijers** is lid van de raad van bestuur van Siza. In het VGN-bestuur is Prins vicevoorzitter en houdt Meijers zich onder meer bezig met het onderwerp kwaliteit.

Voor goede zorg en ondersteuning is voldoende geld nodig. Maar wat kost de gehandicaptenzorg eigenlijk? Dat berekende de Nederlandse Zorgautoriteit in 2018. Resultaat: de tarieven in de Wet langdurige zorg worden met in totaal 172 miljoen euro verhoogd. Daar zijn we blij mee. Net zoals met de goede samenwerking met alle betrokken partijen. Julianne Meijers en Greet Prins geven uitleg.

Eerst even de basis. 24 uren Gehandicaptenzorg wordt in Nederland vergoed op basis van zogenoemde zorgzwaartepakketten (ZZP). Die hangen samen met de intensiteit van ondersteuning die iemand nodig heeft. Voor de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking bestaan acht pakketten: VG1 voor de lichtste ondersteuning tot en met VG8 voor de zwaarste. Dit laatste pakket is voor mensen met een ernstig meervoudige beperking. De tarieven die bij die pakketten horen, stammen uit 2009. Ze zijn altijd wel geïndexeerd, maar er is sindsdien niet meer onderzocht of de tarieven nog passend waren.

Realistische tarieven

'Er was een algemeen gevoel dat de tarieven aan herziening toe waren', legt Julianne Meijers uit. 'Daarom is er een landelijk onderzoek gestart naar de vraag in hoeverre de tarieven aansloten bij de kosten in de praktijk. Dat bracht in 2018 aan het licht dat de tarieven voor zwaardere pakketten ontoereikend waren en er ruimte zat in de lichtere ZZP's.' Aanbieders hielden de zorg desondanks toch in de lucht door te schipperen. Bijvoorbeeld door verbouwingen uit te stellen. Meijers: 'Nu zijn er nieuwe realistische tarieven in de gehandicaptenzorg, wat in de praktijk betekent dat de hogere tarieven zijn opgehoogd, meer dan de tarieven voor lichtere zorg over hadden.' Om precies te zijn 172 miljoen kwam erbij.

Dat klinkt simpel, maar had heel wat voeten in de aarde. De VGN heeft allereerst gelobbyd om het onderzoek überhaupt gedaan te krijgen. Meijers: 'Verder hebben we ervoor gezorgd dat de hele sector meegenomen is, en niet alleen een steekproef. Ook hebben we vervolgens in een aantal sessies intensief met de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en de leden overlegd over de uitkomsten en de voorstellen.' Dat alles gebeurde in een constructieve samenwerking. Meijers: 'Onze leden hebben hun stinkende best gedaan om alle gegevens te leveren. Daardoor is het onderzoek betrouwbaar en representatief. En dankzij die inspanningen zijn de nieuwe tarieven mogelijk geworden.'

Trots en energie

Dat herkent Greet Prins: 'Het belangrijkste wat we bereikt hebben, is helderheid en inzicht over de kosten, en betrokkenheid en kennis bij de NZa. Dat lukte dankzij de uitstekende samenwerking in het bestuur, met de leden en met de NZa. Binnen de mogelijkheden hebben we veel kunnen doen. Dat maakt trots en geeft energie: het kán in een goed gesprek. We hebben met de NZa nu common ground: hoe kunnen we op een verantwoorde manier goede zorg leveren? We hebben een goede verstandhouding met hen. We kunnen het echt over de inhoud hebben'.

*Er zijn nieuwe realistische tarieven in de gehandicaptenzorg, ook voor zwaardere zorg.
(Foto Oscar Seykens)*

En over die inhoud is nog wel het een en ander te bespreken. Er is bijvoorbeeld nog een aantal losse eindjes over de kostprijzen. Zo zijn de zorgzwaartepakketten van mensen met een zintuiglijke beperking nog niet herijkt, lijkt de vergoeding voor vervoer niet toereikend én worden er op de kostprijs nog kortingen toegepast. Prins: 'Eigenlijk moeten bij de kostprijs twee bedragen op: een buffer voor tegenvallers, dat is de risico-opslag, en een percentage voor innovatie. Deze bedragen zijn niet meegenomen in de kostenberekening, maar worden wel uit dezelfde vergoeding betaald. En de zorgkantoren passen een doelmatigheidskorting toe. Daardoor krijgen we in totaliteit een procent of zes, zeven minder dan reëel is. Daar wil de NZa komend jaar met ons naar kijken.'

Ruimte voor ontwikkeling

Naast de vraag hoeveel de zorg nu eigenlijk kost, is er ook de vraag wat de zorg zou móéten kosten. Prins: 'Die vraag speelt onder andere bij de zorg voor mensen met een ernstig meervoudige beperking. Wat is nou een reële kwaliteit van zorg voor mensen met zo'n indicatie?' Natuurlijk is die in de basis op orde. Tegelijkertijd blijkt uit onderzoek dat mensen met een ernstig meervoudige beperking zich meer kunnen ontwikkelen dan ze nu doen. Dat onderschrijft ook Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Daarom hebben we, samen met experts van leden en cliëntenorganisaties, de beschrijving van de gewenste ondersteuning van mensen met EMB aangepast aan de laatste wetenschappelijke inzichten. En gekeken: wat hebben we nodig om persoonsgerichte zorg in de praktijk te brengen? Wat er vooral nodig is, is ruimte en dus tijd voor ontwikkeling en continuïteit in de begeleiding. Dat kost zo'n 70 miljoen extra. En dat hebben we opgeschreven in het manifest *Investeer in betere zorg voor mensen met Ernstig Meervoudige beperkingen (EMB)* en aangeboden aan de Tweede Kamer. Meijers: 'Omdat we 172 miljoen extra kregen op basis van het kostenonderzoek, is dit onderwerp even aangehouden. Binnenkort gaan we dit weer aankaarten. Ondertussen gaan we ook werken aan een soortgelijk traject voor cliënten met ernstige gedragsproblematiek (VG7). Zodat ook voor hen een kwaliteitsimpuls mogelijk wordt.'

‘Leren en verbeteren met de hele sector’

Julianne Meijers is lid van de raad van bestuur van Siza en houdt zich binnen het VGN-bestuur onder meer bezig met het onderwerp kwaliteit.

De best mogelijke ondersteuning voor onze cliënten, kan niet zonder continu te werken aan kwaliteit. Dat deden we het afgelopen jaar op allerlei manieren. Leren, kennisdelen en samenwerken vormen daarbij de rode draad. Julianne Meijers vertelt erover.

Het was een primeurjaar, 2018. Want het was het eerste jaar dat alle organisaties een kwaliteitsrapport opstelden volgens het nieuwe kwaliteitskader. Heel mooi, want het nieuwe kader gaat niet meer uit van afvinklijstjes, maar van de cliënt. Doen aanbieders de goede dingen voor de cliënt? En vooral: hoe zorgen ze dat ze dat steeds beter doen? In juni 2018 had 98 procent van de organisaties hun kwaliteitsrapport opgesteld en ingeleverd. We hebben daarmee waargemaakt, wat we in 2016 en 2017 voorbereid hebben. Julianne Meijers: ‘We hebben organisaties ondersteund met werksessies, waarin we samen keken naar vragen als: hoe zorg je dat het rapport geen doel op zich wordt, maar samenhangt met een proces om tot verbetering van kwaliteit te komen? Hoe geef je het kwaliteitsrapport vorm op een manier die het gesprek over kwaliteit weer een stap verder helpt? Die bijeenkomsten geven energie. En wat helpt is dat het kader als inspirerend wordt ervaren. Organisaties zoeken elkaar ook op om kennis te delen en om van elkaar te leren.’

Scherp op de intentie

Het kwaliteitskader helpt om de zorg voor cliënten continu te verbeteren én het is een manier om het lerend verantwoorden te bevorderen naar stakeholders zoals de Inspectie en de zorgkantoren. Ook met hen waren we het afgelopen jaar veel in gesprek. Met resultaat. We zien bijvoorbeeld dat zorgkantoren de kwaliteitsrapporten gebruiken bij hun inkoopgesprekken. Meijers: ‘Doordat we het nieuwe kwaliteitskader samen met de stakeholders hebben opgesteld, blijft iedereen scherp op de intentie. Er lijkt in onze buitenwereld altijd een hang te blijven naar indicatoren die je kunt kwantificeren. Maar ondanks dat lukt het om de bedoeling van het kwaliteitskader vast te houden, en een goede balans te houden tussen tellen en vertellen.’

*Het nieuwe kwaliteitskader gaat niet meer uit van afvinklijstjes, maar van de cliënt.
(Foto: Oscar Seykens)*

De kop is er dus af, maar we zijn er nog niet. Allereerst willen we niet alleen als afzonderlijke organisaties leren, maar ook als branche. Meijers: ‘Daarom hebben we in 2018 het Erasmus Centrum voor Zorgbestuur gevraagd om de kwaliteitsrapporten te bestuderen en op basis daarvan een beeld van de sector op te stellen. Welke trends en ontwikkelingen zijn er in de sector en hoe wordt er gewerkt aan leren en reflecteren?’ De uitkomsten zijn begin 2019 bekend gemaakt. We gebruiken ze om het leerproces in de branche collectief te maken, zodat niet elke organisatie het wiel opnieuw hoeft uit te vinden.

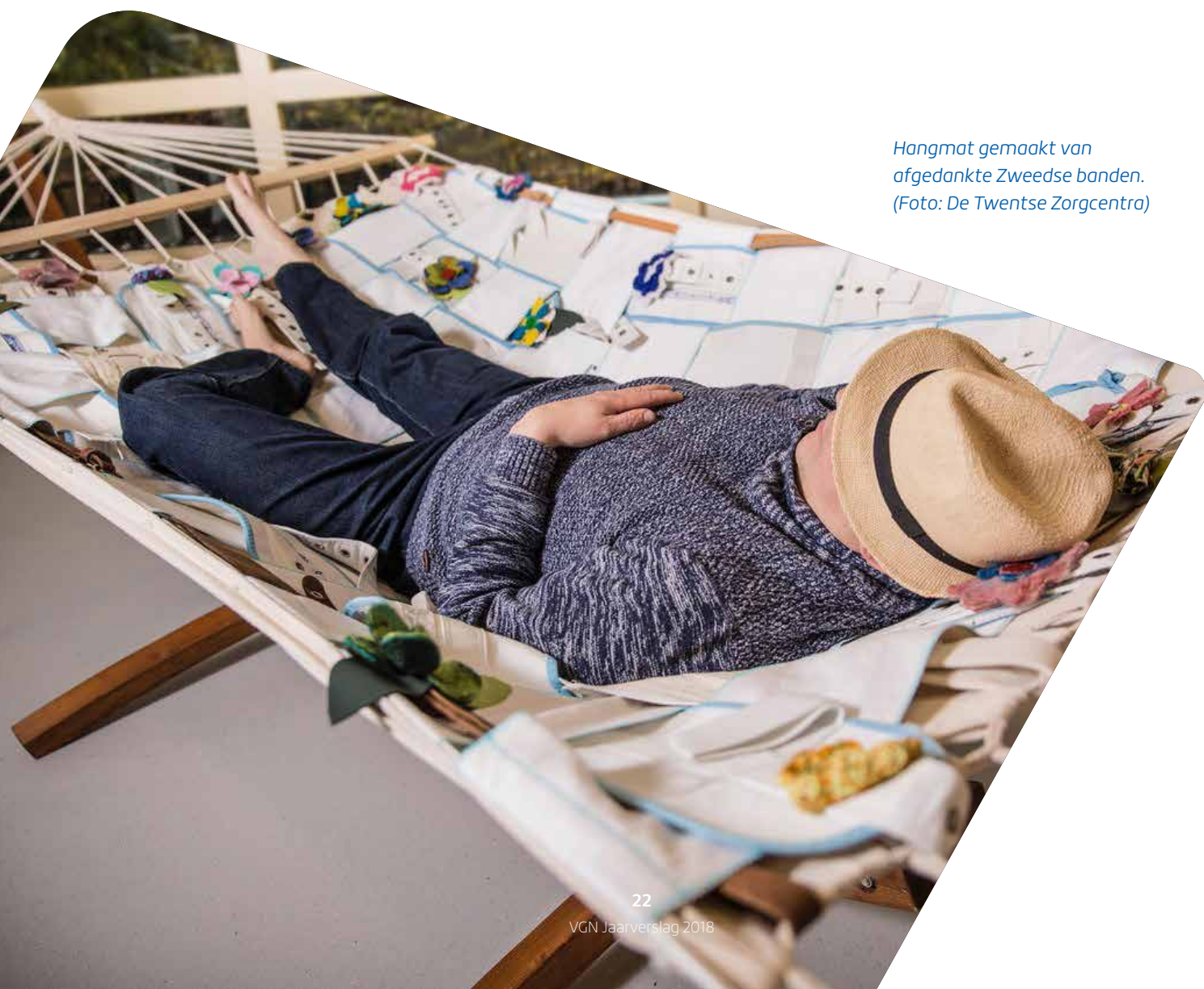
Een andere ontwikkeling is dat steeds meer gehandicaptenzorgorganisaties het gedachtengoed van het kwaliteitskader ook voor hun verantwoording in het sociaal domein gebruiken. Daarnaast hebben gemeenten zelf ook mensen met een beperking als doelgroep. Op lokaal niveau zijn onze leden hierover al in gesprek met gemeenten. Vanuit de VGN hebben we contact met de werkgroep Kwaliteit sociaal domein van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De uitgangspunten van het kwaliteitskader passen uitstekend bij de ingrediënten voor kwaliteit die de VNG hanteert. Samen kijken we hoe we deze verbinding kunnen versterken.

**Doen aanbieders
de goede dingen
voor de cliënt?**

Leren in een netwerk

De centrale gedachte van het kwaliteitskader is continu leren en verbeteren. Die gedachte hebben we ook meegenomen bij het verder verbeteren van de nachtzorg en het terugdringen van vrijheidsbeperking. In 2018 zijn de resultaten van het TNO-onderzoek naar de kwaliteit van de nachtzorg bekend geworden. De aanbevelingen waren voor ons herkenbaar, zoals het zorgen voor een goede overdracht tussen de nacht en dag. We hebben natuurlijk het rapport met de aanbevelingen op onze site gedeeld én we hebben, met dank aan VWS, bijeenkomsten georganiseerd om ermee aan de slag te gaan. Meijers: 'We doen dit in de vorm van een leernetwerk, waarin betrokkenen bij de nachtzorg van elkaar leren en elkaar helpen.'

Met het terugdringen van vrijheidsbeperking gaat het goed. Dat bleek tijdens het symposium 'In Dialoog: Vast tussen vrijheid en veiligheid' dat we in 2018 hielden. In 2002 werd nog bij 2.100 cliënten een Zweedse band gebruikt; in 2016 waren dat nog 150 cliënten. Het aantal keren dat cliënten gesepareerd werden is in de afgelopen vijf jaar gehalveerd. Het komende jaar bereiden we ons voor op de nieuwe Wet zorg en dwang die in 2020 van kracht wordt. Meijers: 'Deze wet is specifiek voor de gehandicaptenzorg opgesteld, omdat de wet BOPZ niet voldoende bij onze sector aansloot. En de wet heeft een heel lange aanloop gehad. Daarmee dreigt het doel dat we ermee voor ogen hadden, namelijk het terugdringen van vrijheidsbeperking op een wijze die aansluit bij onze manier van werken, ondergesneeuwd te raken in talrijke uitvoeringsbesluiten. Het is belangrijk dat we het oorspronkelijke doel echt hoog houden met zijn allen.'

Hangmat gemaakt van
afgedankte Zweedse banden.
(Foto: De Twentse Zorgcentra)

Het leren werken met het vernieuwde kwaliteitskader is onderdeel van de kwaliteitsagenda 2016-2018. En ook daar hebben we in het afgelopen jaar een flinke slag geslagen. Kennis is daarbij het centrale begrip. Zo hebben we kennis over specifieke doelgroepen gebundeld en beschikbaar gemaakt voor bijscholing op mbo- en hbo-niveau. Ook hebben we samen met het onderwijs de aansluiting met de beroepspraktijk verder verbeterd en de basis gelegd voor een beroepenstructuur voor zorg en welzijn. Een ander belangrijk onderwerp uit de kwaliteitsagenda is de vraag: hoe stel je informatie beschikbaar aan (aanstaande) cliënten, zodat zij een goede keuze voor een zorgaanbieder kunnen maken. Meijers: 'We hebben een aantal workshops gehouden om te verkennen hoe we die informatie het beste kunnen presenteren. De verleiding is om meteen in digitale systemen met feiten en cijfers te schieten, zodat informatie makkelijk vindbaar is. Maar het is maar zeer de vraag of dit mensen die een keuze moeten maken echt helpt. Cliënten zoeken een plek waar ze zich fijn en vertrouwd voelen. En dat kun je niet zomaar vangen in een setje feiten. Bovendien is de plek waar een cliënt terecht kan, van meer afhankelijk dan de voorkeur van een cliënt. De doorstroom is bijvoorbeeld soms best laag. Er moet ook plek zijn. In 2019 kijken we verder hoe we al die factoren op een afgewogen manier kunnen meenemen in keuze-informatie.'

Over de grenzen

Het ministerie van VWS heeft zich het afgelopen jaar ook gebogen over kwaliteit. Het programma Volwaardig leven is daar het resultaat van. We hebben veel overlegd met het ministerie om er zoveel mogelijk voor te zorgen dat de thema's van Volwaardig leven aansluiten bij prioriteiten in de sector én om te pleiten voor samenhang tussen dit programma en andere programma's, zoals dat voor de jeugd, te creëren. Zo willen we voorkomen dat er mensen met een beperking tussen wal en schip raken. Daar zetten we ons ook het komende jaar verder voor in. Zodat de zorg óók voor cliënten die niet onder de Wet langdurige zorg vallen, goed is en blijft.

'Mensen met een beperking moeten het leven kunnen leiden dat zij willen. Daar zet de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) zich voor in.'

200.000 cliënten ontvangen hulp en ondersteuning van leden van de VGN.
(Foto: Oscar Seykens)

Wij helpen mensen met een beperking het leven te leiden dat zij willen ...

Dat doel bereiken we door organisaties in de gehandicaptensector te ondersteunen, door een maatschappelijke positie in te nemen en door innovatieve ontwikkelingen te stimuleren en beschikbaar te maken. Met sommige manieren hebben we meer ervaring dan met andere. Maar dit is de koers die we uitgezet hebben. We zien onszelf daarom ook als een organisatie in beweging.

... door organisaties, medewerkers, cliënten en verwanten te ondersteunen

Onze leden zijn organisaties die gehandicaptenzorg bieden. We zijn er voor iedereen die bij deze organisaties betrokken is. Voor de bestuurders, de medewerkers, de cliënten en hun verwanten. We ondersteunen hen bij zaken als de CAO, helpen hen continu verbeteren met een kwaliteitskader, maken ons hard voor passende financiering en wetgeving en spannen wij ons maximaal in om ook in de toekomst voldoende goede medewerkers te hebben.

... door zichtbaar te maken wat leven met een beperking betekent

Het is nog steeds ongelooflijk ingewikkeld om in Nederland te leven met een beperking. We zien het daarom als onze maatschappelijke opdracht om zichtbaar te maken wat het leven met een beperking betekent. Wat het is om wel een huis te hebben, maar geen baan. Of hoe het is om overheidsbrieven niet te begrijpen, of een bioscoop niet in te kunnen met een rolstoel. Ook laten we zien wat wij als branche doen om mensen te ondersteunen én wat de maatschappij kan doen. Dit doen we bijvoorbeeld met de campagnes Nederland Onbeperkt en De Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland.

... en door de voorhoede te versterken

Er zijn allerlei mooie innovatieve ontwikkelingen in de gehandicaptensector. Technologische ontwikkelingen bijvoorbeeld, maar ook nieuwe samenwerkingen tussen bijvoorbeeld gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg en justitie. Wij stimuleren die ontwikkelingen. Bijvoorbeeld door te onderzoeken wat werkt en waarom. En dat vervolgens te delen binnen de sector én daarbuiten. Zo versterken we de voorhoede en dragen we bij aan ons doel: mensen met een beperking helpen om het leven te leiden dat zij willen.

167 zorgaanbieders, 200.000 cliënten

De VGN vertegenwoordigt 167 zorgaanbieders die zorg leveren aan zo'n 200.000 mensen met verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke beperking.

177.000 medewerkers gehandicaptenzorg

Bij de VGN aangesloten zorgaanbieders werken 177.000 medewerkers. Hun gemiddelde leeftijd is 40,7 jaar. Dat is lager dan het gemiddelde van alle medewerkers in zorg en welzijn dat op 42,6 ligt. De man/vrouwverhouding is al jaren stabiel: 82,3% van de medewerkers is vrouw, 17,7% is man.

Aantallen cliënten

Een grote groep van onze cliënten heeft meer dan één beperking. In de registratie wordt uitgegaan van de zogenoemde primaire grondslag, ofwel de beperking die het meest van invloed is op het leven van de cliënt. Deze indeling doet niet altijd recht aan de complexiteit van de beperking.

Verstandelijke beperking

In Nederland zijn er ongeveer 142.000 mensen met een verstandelijke beperking, ofwel mensen met een IQ onder de 70. Bijna al deze mensen krijgen enige vorm van langdurige hulp; thuis, op school, dagbesteding of intramurale zorg.

Daarnaast zijn er ongeveer 2,2 miljoen Nederlanders met zwakbegaafdheid (IQ tussen de 70 en 85). Wanneer er ernstige problemen zijn met sociale redzaamheid worden zij soms licht verstandelijk beperkt genoemd.

Die bijkomende problematiek kan leiden tot een langdurige behoefte aan ondersteuning. Hoe complexer de samenleving is, hoe meer mensen met een beperking in het sociaal aanpassingsvermogen behoefte hebben aan zorgondersteuning. Het is niet bekend hoeveel mensen deze behoefte hebben. Maar omdat de samenleving steeds complexer wordt, stijgt het aantal mensen dat behoefte heeft aan zorg- en/of ondersteuning.

Auditieve beperking

Ongeveer 8.000 mensen met een auditieve en of communicatieve beperking worden behandeld vanuit de Zorgverzekeringswet en zo'n 1.200 mensen met een auditieve beperking ondersteuning vanuit de Wmo. Bij 1.000 cliënten is er sprake van een combinatie van meerdere (ernstige) beperkingen waardoor zorg gefinancierd vanuit de Wlz noodzakelijk is.

Visuele beperking

Ongeveer 26.400 mensen met een visuele beperking worden behandeld vanuit de Zorgverzekeringswet. Daarnaast krijgen 800 mensen ondersteuning vanuit de Wmo en maken 1.450 mensen met veelal een combinatie van meerdere (ernstige) beperkingen gebruik van ondersteuning en zorg met verblijf vanuit de Wlz.

Lichamelijke beperking

VGN-leden bieden zorg aan ongeveer 25.000 mensen waarbij de lichamelijke beperking op de voorgrond staat. Hiervan ontvangen 9.500 mensen zorg met verblijf en maken 16.000 mensen gebruik van extramurale zorg en dagbesteding.

Ernstig meervoudige beperking

In Nederland zijn ongeveer 10.000 mensen met een ernstig meervoudige beperking (EMB). Zij hebben te maken met een complexe combinatie van verstandelijke, zintuiglijke en lichamelijke beperkingen. Ongeveer 8.500 cliënten met EMB ontvangen zorg met verblijf.

Niet-aangeboren hersenletsel

Bij een groot deel van de cliënten met een lichamelijke beperking is sprake van niet-aangeboren hersenletsel, bijvoorbeeld als gevolg van een ongeval, vergiftiging of hersenziekte. Het gaat dan om ongeveer 10.000 cliënten die extramurale begeleiding ontvangen of naar dagbesteding gaan.

Forensische zorg

Twintig VGN-leden bieden forensische zorg aan mensen met een verstandelijke beperking die door de strafrechter zijn veroordeeld. Deze zorg varieert van (woon)begeleiding en ondersteuning tot het bieden van tbs-zorg. In 2015 betrof het 134 cliënten met forensische SGLVG-behandeling en 143 cliënten met forensische VG-begeleiding. Daarnaast zijn er 112 tbs-plaatsen voor cliënten met een verstandelijke beperking.

VGN Bestuur

In 2018 is het bestuur diverse keren van samenstelling gewijzigd. Voor de periode waarin bestuursleden deel uitmaken van het bestuur, ontvangen de organisaties waar bestuursleden werkzaam zijn een onkostenvergoeding. In overleg met de Raad van Toezicht van deze organisaties kan hiervan worden afgeweken en kan (een deel van) de vergoeding naar het bestuurslid privé overgemaakt worden. De onafhankelijke voorzitter heeft de vergoeding via haar bedrijf ontvangen.

Samenstelling VGN bestuur

Bestuur	Functie	(in €) Onkosten-vergoeding 2018
Mevr drs F. Halsema	Voorzitter (tot 27 juni 2018)	30.000
Philadelphia / Mevr G. Prins	Vice voorzitter	17.400
Alliade / Dhr F. Kuik	Penningmeester	17.400
Middin / Mevr drs G.A. van den Brink	Bestuurslid (tot 15 nov 2018)	15.950
Koninklijke Visio / Mevr drs H.P Griffioen	Bestuurslid	17.400
Sherpa / Dhr drs H.J. Kouwenhoven	Bestuurslid (tot 15 nov 2018)	11.600
Siza / Mevr drs J.A. Meijers	Bestuurslid	17.400
Zuidwester / Dhr drs J.W.A. Waardenburg	Bestuurslid	17.400
Trajectum / Mevr M.H. Bolt	Bestuurslid	18.850 *
Estinea / Mevr B. van Riessen	Bestuurslid (vanaf 15 nov 2018)	1.450
Stichting Prisma / Dhr J. de Bruin	Bestuurslid (vanaf 15 nov 2018)	1.450

* (vergoeding december 2017 is in januari 2018 betaald)

VGN Bureau

Organisatieontwikkeling

De VGN bouwde in 2018 verder aan het zijn van een moderne branchevereniging. Deze beweging moet er toe leiden dat de VGN nog meer een maatschappelijke, zichtbare en agenda stellende verenging met effectieve belangenbehartiging is.

De VGN werkt vanuit een organische ontwikkelgedachte waarbij de accenten liggen op ontwikkeling van de cultuur en competenties van medewerkers. In bureaubijeenkomsten is betekenis gegeven aan wat het is om een moderne branchevereniging te zijn. Voor de zichtbaarheid hebben alle medewerkers een training kernboodschappen gevolgd. De VGN werkt meer en meer programmagericht. Ook is bij één van de beleidsteams een experiment gestart naar zelforganisatie. Dit experiment loopt door in 2019.

Verschillende medewerkers hebben persoonlijke ontwikkelingstrajecten gevolgd in de vorm van coaching en cursussen. Het totale ontwikkelbudget (bureaubijeenkomsten, opleiding en coaching) bedroeg 1,9% van de loonkosten.

42 medewerkers VGN-bureau

Op 31 december 2018 waren er 42 medewerkers (35,5 fte) in dienst bij de VGN. Dat is een daling van drie medewerkers ten opzichte van 31 december 2017 toen er 45 medewerkers (38,0 fte) in dienst waren.

Uitstroom

Mede door de ingezette organisatieontwikkeling zijn er in 2018 negen medewerkers uit dienst getreden. Dit ging om 7,89 fte. Het betreft vier beleidsfuncties, één projectmedewerker, twee managementfuncties en twee ondersteunende functies.

Instroom

In 2018 zijn zeven medewerkers in dienst gekomen met een totaal aan 5,36 fte. Het betreft vier beleidsfuncties, één managementfunctie en twee ondersteunende functies. De medewerkers voor de openstaande vacatures komen in het eerste kwartaal 2019 in dienst.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage bedroeg 4,03% in 2018. Dat is meer dan in 2017 toen het een percentage 2,56% bedroeg. Opvallend is dat in 2018 het kort en middellang ziekteverzuim is gedaald maar dat het langdurig ziekteverzuim steeg.

II Jaarrekening 2018

II.1	BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (voor resultaatbestemming 2018)	29
II.2	RESULTATENREKENING 2018	30
II.3	ALGEMEEN	31
II.4	TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018	35
II.5	VLOTTENDE ACTIVA	37
II.6	EIGEN VERMOGEN	38
II.7	VOORZIENINGEN	40
II.8	VLOTTENDE PASSIVA	41
II.9	NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	44
II.10	TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2018	46
II.11	LASTEN	47
II.12	FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	51

II.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (voor resultaatbestemming 2018)

	31-12-2018	(in €) 31-12-2017
ACTIVIA		
VASTE ACTIVIA		
Materiële vaste activa	70.775	88.812
Financiële vaste activa	117.100	152.800
Vaste activa	187.875	241.612
VLOTTENDE ACTIVIA		
Vorderingen	99.228	45.688
Overlopende activa	229.440	262.659
Liquide middelen	8.017.288	7.641.109
Vlottende activa	8.345.956	7.949.456
TOTAAL ACTIVIA	8.533.831	8.191.068

	31-12-2018	(in €) 31-12-2017
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	1.170.000	1.170.000
Bestemmingsreserve Continuïteit	3.900.000	3.900.000
Overige Bestemmingsreserves	847.695	1.120.518
Resultaat ter besluitvorming leden	295.326	56.561
Eigen vermogen	6.213.021	6.247.079
VOORZIENINGEN		
Voorziening NZf	112.500	112.500
Voorzieningen Personeel	303.847	322.381
Voorzieningen	416.347	434.881
VLOTTENDE PASSIVA		
Kortlopende schulden en overlopende passiva	1.846.982	1.484.553
Onderhanden projecten	57.481	24.555
Vlottende passiva	1.904.463	1.509.108
TOTAAL PASSIVA	8.533.831	8.191.068

II.2 RESULTATENREKENING 2018

	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
BATEN			
Contributies	6.300.000	6.298.507	6.223.903
Projectbudgetten (incl. subsidies)	-	51.788	-
Masterclasses baten	94.000	64.342	26.985
Diversen	60.000	64.573	85.903
Totaal Baten	6.454.000	6.479.210	6.336.791
LASTEN			
Personeel	3.600.000	3.482.652	3.593.879
Bestuur en commissies	230.000	230.491	225.893
Facilitaire ondersteuning	1.015.000	1.005.300	1.126.985
Verenigingskosten	2.185.000	1.908.568	1.777.138
Masterclasses lasten	94.000	55.256	41.768
Mutatie voorzieningen	38.000-	112.138-	9.292
Totaal Lasten	7.086.000	6.570.129	6.774.955
BEDRIJFSRESULTAAT	632.000-	90.919-	438.164-
FINANCIELE BATEN EN LASTEN			
Financiële baten	50.000	88.537	81.194
Financiële lasten	-	31.676	5.353
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	582.000-	34.058-	362.322-
MUTATIE RESERVES			
Onttrekkingen aan reserves			
- Bestemmingsreserve website	-	-	200.000
- Bestemmingsreserve actuele ontwikkelingen	632.000	379.384	318.883
Dotaties aan reserves			
- Bestemmingsreserve website	50.000	50.000	100.000
Totaal Mutaties reserves	582.000	329.384	418.883
RESULTAAT TER BESLUITVORMING LEDEN	-	295.326	56.561

II.3 ALGEMEEN

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) 640 “Organisaties zonder winststreven”.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Waar dat het inzicht of de vergelijkbaarheid ten goede komt, zijn de vergelijkende cijfers opnieuw gerubriceerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt, schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen en schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien alsmede in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Tevens zijn het bestuur, de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van VGN en nauwe verwanten, verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van inzicht toegelicht.

VGN heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen:

- Nederlandse Zorgfederatie (NZf): VGN is mede ontstaan uit de NZf. De NZf heeft haar activiteiten gestaakt. Bij het staken van de activiteiten is een sociaal plan opgesteld dat erin voorziet dat personeel, dat op het moment van staking van de activiteiten in dienst was van de NZf, gebruik kan maken van een afvloeiingsregeling waarvan de afloop uiterlijk in 2045 is voorzien. In 2016 is het besluit geëffectueerd waarbij de deelnemende brancheverenigingen de schuld van NZf (naar rato van ieders deelname) hebben overgenomen, waarna NZf is geliquideerd. De administratie van de verplichtingen wordt sinds medio 2016 door ActiZ gevoerd.
- Stichting FWG (FWG): VGN heeft een zetel in de Raad van Toezicht van FWG. Het doel van FWG is de brancheverenigingen ActiZ, NVZ, GGZ Nederland en VGN te ondersteunen op het gebied van met name functiewaardering en al hetgeen daarmee direct of indirect verband houdt.
- Stichting OpleidingsErkenningen Care (SOEC): Het doel van SOEC is het bevorderen van de professionaliteit en deskundigheid van medewerkers in de gehandicaptenzorg, door het ontwikkelen en uitvoeren van een erkenningssysteem voor de na- en bijscholing in de gehandicaptenzorg. VGN benoemt de bestuursleden van SOEC.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering voor de jaarrekening VGN plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde minus jaarlijkse afschrijvingen met vaste percentages van de aanschafwaarde gedurende de verwachte toekomstige levensduur. Voor inventarissen worden, afhankelijk van de aard, afschrijvingstermijnen gehanteerd van tien, vijf, drie en twee jaar. Er wordt geen rekening gehouden met restwaarden.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

Bij waardering tegen nettovermogenswaarde worden de activa en passiva van de deelnemingen gewaardeerd op basis van de grondslagen VGN en wordt vervolgens het procentuele aandeel in het vermogen van de deelneming in de balans van VGN tot uitdrukking gebracht.

Leningen u/g worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen:

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van geldmiddelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde waarbij het uitgangspunt is dat de tijdswaarde van geld bij waardering op basis van contante waarde beperkt is.

Overige voorzieningen

- Voorziening NZf: Voor het risico ten laste van VGN uit hoofde van de afwikkeling NZf is een voorziening opgenomen.
- Voorziening Personeel Algemeen: Deze voorziening dient ter dekking van kosten die zijn verbonden aan overeenkomsten met medewerkers van VGN.
- Voorziening Persoonlijk Budget Levensfase (PBL): In de CAO GHZ is opgenomen dat iedere werknemer van VGN de beschikking krijgt over een Persoonlijk Budget Levensfase (PBL). Het PBL kan de werknemer geheel of gedeeltelijk opnemen in de vorm van verlof, sparen in de vorm van tijd, gedurende een periode van vijf jaar; na afloop van deze periode wordt het resterend saldo uitbetaald aan de werknemer. In geval een werknemer langer dan zes maanden arbeidsongeschikt is, is de opbouw beperkt tot de eerste zes maanden van arbeidsongeschiktheid. VGN heeft hiervoor een voorziening gevormd. Daarbij is rekening gehouden met werknemers die onder de overgangsregeling PBL vallen (voor personeel in de leeftijdscategorie 45 t/m 49 jaar op peildatum 31 december 2009 en personeel in de leeftijdscategorie 50 t/m 64 jaar op diezelfde peildatum) zoals opgenomen in art 8A:7 en 8A:8 van de CAO GHZ 2015. De voorziening is berekend op basis van de PBL saldi per ultimo 2018.
- Voorziening gratificaties: In de CAO GHZ is opgenomen dat werknemers, die onder de werkingssfeer van deze CAO vallen, recht hebben op een eenmalige gratificatie ten bedrage van een kwart van het maandsalaris bij 12,5 jaar, de helft van het maandsalaris bij 25 jaar en een vol maandsalaris bij 40 jaar dienstverband. Daarnaast heeft de werknemer bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd recht op een gratificatie van de helft van het maandsalaris. Per ultimo 2018 is de voorziening herrekend, waarbij rekening is gehouden met het personeelsbestand per balansdatum en het personeelsverloop gedurende 5 jaar.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Onderhanden werk projecten (Opbrengsten en kosten)

Per balansdatum zijn niet afgeronde projecten waarvoor reeds verplichtingen zijn aangegaan als onderhanden werk opgenomen op de balans. Alle kosten, ontvangen gelden, interne budgetten en overige projectopbrengsten, tot en met balansdatum zijn op de balans verantwoord.

Operational leasing en huur

Bij VGN bestaan lease- en huurcontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan eigendom zijn verbonden niet bij VGN ligt. Deze lease- en huurcontracten worden verantwoord als “operational leasing”. Verplichtingen uit hoofde hiervan worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het lease-/huurcontract.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze zijn gerealiseerd. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden in dit boekjaar toegerekend.

Personeelsbeloningen

Salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze zijn verschuldigd aan de werknemers.

Pensioenen

VGN heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiend loon, berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij VGN. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn door VGN ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). VGN betaalt hiervoor premies, waarbij de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per eind januari 2019: 101,3% (2018: 98,6%). Het pensioenfonds heeft aangegeven de premies OP voor 2019 niet te verhogen; de premie AP daalt met 0,1% naar 0,6% omdat de ingebouwde veiligheidsmarge niet nodig is. Mogelijk heeft een blijvend lage dekkingsgraad wel gevolgen voor de hoogte van de pensioenen van de deelnemers. VGN heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. VGN heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en –lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Algemene toelichting op het resultaat

Het resultaat ter besluitvorming bedraagt € 295.326 positief; de begroting is uitgegaan van nihil.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf II.4 en verder.

II.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

Vaste activa

Materiële vaste activa

	Inventaris	ICT	Overige materiële vaste activa	(in €) Totale materiële vaste activa
Aanschafwaarde				
Aanschafwaarde per 1 januari 2018	206.566	129.820	406.706	743.092
Investeringsen 2018	10.024	11.965	-	21.989
Desinvesteringsen 2018	1.622-	16.322-	-	17.944-
Aanschafwaarde per 31 december 2018	214.968	125.463	406.706	747.137
Afschrijvingen				
Afschrijvingen per 1 januari 2018	177.196-	70.378-	406.706-	654.280-
Afschrijvingen 2018	6.326-	30.373-	-	36.699-
Terugname geheel afgestoten activa	1.622	12.995	-	14.617
Afschrijvingen per 31 december 2018	181.900-	87.756-	406.706-	676.362-
Boekwaarde				
Boekwaarde per 1 januari 2018	29.370	59.442	-	88.812
Investeringsen 2018	10.024	11.965	-	21.989
Desinvesteringsen	-	3.327-	-	3.327-
-/- Afschrijvingen 2018	6.326-	30.373-	-	36.669-
Boekwaarde per 31 december 2018	33.068	37.707	-	70.775

Onder inventaris zijn voornamelijk kantoormeubelen (bureaus, kasten en stoelen) verantwoord en onder ICT kantoorapparatuur (laptops, mobiele telefoons, beamers en randapparatuur). De overige materiële vaste activa hebben betrekking op verbouwingsinvesteringen samenhangende met het huur pand Oudlaan 4 Utrecht. De verbouwingsinvesteringen zijn volledig afgeschreven en niet afgestoten.

De verzekerde waarde is door de Rabobank vastgesteld op € 667.600 voor inventaris en € 357.900 voor inrichting kantoorpand (wanden). In totaal een bedrag van € 1.025.500. In 2017 was dat € 998.900.

Financiële Vaste Activa

(in €)			
Lening ug	FWG	SOEC	Totaal
Boekwaarde 1 januari 2018	142.800	10.000	152.800
Kortlopende vordering	-35.700	-	35.700-
Boekwaarde 31 december 2018	107.100	10.000	117.100

FWG: sinds april 2013 heeft VGN een zetel in de Raad van Toezicht van de stichting FWG. VGN heeft aan FWG een lening verstrekt van € 459.000. Deze 10-jarige lening wordt conform schema afgelost en over het openstaand saldo wordt 4% rente betaald. Conform het aflossingsschema is in 2018 € 35.700 afgelost. Voor 2019 bedraagt de aflossing eveneens € 35.700, dit is als kortlopende schuld in deze jaarrekening verwerkt.

SOEC: De stichting is op 26 april 2011 opgericht. De bestuursleden worden door het bestuur van VGN benoemd. De stichting heeft onder andere tot doel het bevorderen van professionaliteit en deskundigheid van medewerkers in de gehandicaptenzorg door het ontwikkelen en uitvoeren van een erkenningssysteem voor de na- en bijscholing. VGN heeft de activiteiten met betrekking tot de e-Learnshop in 2014 overgedragen aan SOEC. Voor financiering van de startactiviteiten heeft VGN een aflossingsvrije en renteloze lening verstrekt van € 20.000. Hierop is in 2017 € 10.000 afgelost. De lening is op nominale waarde gewaardeerd.

II.5 VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

(in €)		
	31-12-2018	31-12-2017
Debiteuren	52.034	43.124
Te ontvangen rente	47.194	2.564
Totaal vorderingen	99.228	45.688

Op het saldo Debiteuren is een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht. In 2011 is voor een failliete debiteur een voorziening ad € 23.904 getroffen en in 2017 is dit aangevuld met € 1.500 eveneens in verband met een failliete debiteur. Per eind december 2018 waren de faillissementen nog niet afgewikkeld. De vordering en de voorziening zijn daarom ongewijzigd opgenomen.

Overlopende activa

(in €)		
	31-12-2018	31-12-2017
Vooruitbetaalde kosten	189.275	222.654
Te vorderen	40.164	40.005
Totaal vorderingen	229.440	262.659

Vooruitbetaalde kosten omvat kosten 2019 waaronder huur (€128.000), licenties (€ 33.000), abonnementen en contracten (€ 18.000), verzekeringen en diverse andere posten € 10.000). De overige vorderingen betreffen de opbrengst van advertenties voor het blad Markant over het 4e kwartaal 2018 (€ 2.500). Kortlopende schuld FWG en Loonkostenvoordeel 2018 (totaal € 37.500).

Liquide middelen

(in €)		
	31-12-2018	31-12-2017
Rabo rekening courant	175.639	92.398
Rabobank bankgarantie huur	140.371	143.989
Rabo spaarrekeningen	5.700.000	2.360.000
ABN-rekening courant	362	824
ABN-Amro spaarrekening	2.000.000	5.043.898
Triodos	916	-
Totaal liquide middelen	8.017.288	7.641.109

De liquide middelen staan ter vrije beschikking, behoudens een bankgarantie ad. € 140.370 afgegeven ten behoeve van het huurpand Oudlaan 4 te Utrecht, aan de vereniging.

Het saldo van de Rabo Vermogensspaarrekening is gelimiteerd tot € 10.000.000. Er is een beperkte kosteloze opname van 25% van de eerste inleg (voor 2019 € 1.250.000), daarna kan 25% van het hoogste saldo op 31 december van de voorgaande 4 jaren kosteloos worden opgenomen.

II.6 EIGEN VERMOGEN

	31-12-2018	(in €) 31-12-2017
Algemene Reserve	1.170.000	1.170.000
Bestemmingsreserve Continuïteit	3.900.000	3.900.000
Bestemmingsreserve Overigen	847.695	1.120.518
Resultaat ter besluitvorming leden	295.326	56.561
Totaal Eigen Vermogen	6.213.021	6.247.079

Het verloop van de reserves is als volgt:

	Saldo per 31-12-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	(in €) Saldo per 31-12-2018
Algemene reserve	1.170.000	-	-	-	1.170.000
Bestemmingsreserves:					
Continuïteit	3.900.000	-	-	-	3.900.000
Actuele ontwikkelingen	1.120.518	56.561	379.384	-	797.695
Groot onderhoud website	-	50.000	-	-	50.000
Totaal bestemmingsreserves	5.020.518	106.561	379.384	-	4.747.695
Resultaat Lopend boekjaar	56.561	295.326	56.561	-	295.326
Totaal eigen vermogen	6.247.079	401.887	435.945	-	6.213.021

Algemeen

De Algemene ledenvergadering (ALV) heeft op 27 oktober 2016 ingestemd met de notitie rond de vorming van de reserves.

- De bestemmingsreserve Continuïteit bedraagt € 3.900.000, deze reserve is gevormd zodat bij staking van de vereniging de kosten van lopende contracten (huur en ict) alsmede personeelskosten kunnen worden betaald.
- Boven de bestemmingsreserve Continuïteit wordt een Algemene Reserve aangehouden ter grootte van 30% van de bestemmingsreserve Continuïteit. Deze is bedoeld om fluctuaties in de resultaten op te vangen.
- Het meerdere, het zogenaamde "Nog te bestemmen vermogen" wordt in de komende jaren aangewend voor actuele ontwikkelingen binnen de branche (Bestemmingsreserve Actuele Ontwikkelingen).

Algemene Reserve

De ALV van 21 juni 2018 heeft besloten het Resultaat ter besluitvorming van de leden over 2017 ad € 56.561 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Actuele Ontwikkelingen.

Bestemmingsreserves

Gemiddeld wordt de VGN website eenmaal per vier jaar technisch aangepast. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 50.000 gereserveerd om te voorkomen dat de exploitatierekening van enig jaar substantieel wordt belast.

In 2016 heeft de ledenvergadering ingestemd met het voorstel om een aantal actuele ontwikkelingen te financieren vanuit de bestemmingsreserve actuele ontwikkelingen. In 2017 zijn thema's benoemd en in realisatie genomen. In de begroting 2018 zijn indicatieve/niet taakstellende bedragen opgenomen omdat de plannen nog niet waren uitgekristalliseerd. In 2018 zijn de plannen en financiering uitgewerkt, vandaar dat de realisatie afwijkt van de begroting. In 2019 zullen de thema's verder worden uitgewerkt. In het jaarplan 2018 wordt inhoudelijk op de realisatie ingegaan.

Tot en met 31 december 2018 is deze reserve gebruikt voor:

Onderwerp	begroting 2018	gerealiseerd 2018	(in €) gerealiseerd 2018
Vakmanschap & Professionaliteit	100.000	35.997	53.172
Vernieuwen arbeidsverhoudingen & -voorwaarden	100.000	177.415	-
Informatiebeleid	122.000	12.687	-
Innovatie in de GHZ	100.000	4.433	-
Implementatie kwaliteitskader	-	-	29.312
Ondersteuning mensen met LVB	100.000	62.323	-
Forensische zorg	-	32.212	46.893
Campagne Nederland Onbeperkt/MTG	110.000	54.317	189.506
Totaal actuele ontwikkelingen 2018	632.000	379.384	318.883

De kosten zijn onttrokken uit de bestemmingsreserve, en de resultaten van de boekjaren 2016 en 2017 zijn aan deze reserve toegevoegd.

II.7 VOORZIENINGEN

	31-12-2018	(in €) 31-12-2017
Voorziening NZf	112.500	112.500
Voorzieningen Personeel	303.847	322.381
Totaal Voorzieningen	416.347	434.881

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Saldo per 31-12-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	(in €) Saldo per 31-12-2018
Voorziening NZf	112.500	-	-	-	112.500
Voorziening PBL incl. sociale lasten	229.736	-	-	25.729	204.007
Voorziening gratificaties	92.645	7.195	-	-	99.840
Totaal Voorzieningen	434.881	7.195	0	25.729	416.347

Voorziening NZf

Bij de overgang van SpectraFacility naar andere rechtsopvolgers is overeengekomen dat oud-NZf medewerkers een beroep kunnen doen op de NZf-vaststellingsovereenkomst. Deze overeenkomst is afgesloten bij de sluiting van NZf. VGN is, als één van de rechtsopvolgers, gehouden aan de uitvoering hiervan. NZf is in 2016 geliquideerd en de uitvoering van de regeling wordt verzorgd door ActiZ.

Voorziening Personeel

Voorziening PBL

In de CAO GHZ is opgenomen dat iedere werknemer, die onder werkingssfeer van deze CAO valt, de beschikking krijgt over een Persoonlijk Budget Levensfase (PBL) uren. Het PBL kan de werknemer geheel of gedeeltelijk opnemen in de vorm van verlof, sparen in de vorm van tijd, gedurende een periode van vijf jaar; na afloop van deze periode wordt het resterend saldo uitbetaald aan de werknemer. De opbouw stopt wanneer een werknemer langer dan zes maanden arbeidsongeschikt is. VGN heeft voor deze regeling een voorziening gevormd. Daarbij is rekening gehouden met werknemers die onder de overgangsregeling PBL vallen (voor personeel in de leeftijdscategorie 45 t/m 49 jaar op peildatum 31 december 2009 en personeel in de leeftijdscategorie 50 t/m 64 jaar op dezelfde peildatum) zoals opgenomen in art 8A:7 en 8A:8 van de CAO GHZ 2015.

Voorziening jubilea

In de CAO GHZ is opgenomen dat werknemers, die onder de werkingssfeer van deze CAO vallen, recht hebben op een eenmalige gratificatie ten bedrage van een kwart van het maandsalaris bij 12,5 jaar, de helft van het maandsalaris bij 25 jaar en een vol maandsalaris bij 40 jaar dienstverband. Daarnaast heeft de werknemer bij het bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd recht op een gratificatie van de helft van het maandsalaris. Per eind 2018 is de voorziening opnieuw berekend, waarbij rekening is gehouden met het personeelsbestand per balansdatum en het personeelsverloop gedurende 5 jaar.

II.8 VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-2018	(in €) 31-12-2017
Crediteuren	1.126.125	449.550
Belastingen	161.890	173.810
Personeel	240.677	345.603
Buma/Stemra-Videma	51.545	11.214-
Nog te betalen kosten	266.745	526.804
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	1.846.982	1.484.553

Crediteuren

Het saldo fluctueert per balansdatum en betreft voornamelijk kosten van activiteiten die in 2018 hebben plaatsgevonden en, vanwege het moment van indienen niet tot betaling zijn gekomen in 2018.

Belastingen

Per 31 december 2018 zijn aan de belastingdienst loonheffing en btw verschuldigd zijn. Beide bedragen zijn in januari 2019 voldaan.

Personeel

Onder de post Personeel zijn de verplichtingen met betrekking tot vakantietoeslag inclusief Sociale lasten (€108.000), het saldo vakantie-uren inclusief sociale lasten (€46.000) en nog te betalen pensioenpremies (€ 4749) opgenomen. Ook de afwikkeling van kortlopende personeels-overeenkomsten zijn hieronder gevoegd.

Buma/Stemra –Videma en Filmservice

VGN heeft ten behoeve van haar leden koepelovereenkomsten met Buma/Stemra en Videma en Filmservice afgesloten voor de afdracht van auteursrechten muziek respectievelijk het vertonen van tv-beelden. De door deze organisaties in rekening gebrachte gelden worden door VGN doorbelast aan de lidinstellingen op basis van de contributieverdeelsleutel. Het saldo ad € 51.500 betreft het te veel doorbelaste bedrag over 2018 en zal in 2019 worden meegenomen met de doorbelasting van dat jaar.

Nog te betalen kosten

De bijdrage 2018 aan werknemersorganisaties (€ 122.000) worden in 2019 gefactureerd en ook diverse leveranciers en dienstverleners factureren nog diverse bedrijfskosten 2018 (€ 138.000).

Onderhanden projecten

Enkele activiteiten van VGN worden extern gesubsidieerd, de financiering is veelal niet gebonden aan een kalenderjaar. Het saldo van opbrengsten/voorschot en kosten van deze externe financiering is verantwoord in onderhanden projecten.

In 2018 is het project Onderzoek toegankelijkheid gemeenten afgerond en verantwoord in deze jaarrekening. Dit project is volledig gefinancierd door VWS.

Per ultimo 2018 zijn twee subsidieprojecten onderhanden, t.w. Kwaliteitsagenda I, Kwaliteitsagenda II. Kwaliteitsagenda I is in 2018 afgerond, Kwaliteitsagenda II loopt door tot 31 maart 2019. Beiden zullen in 2019 worden verantwoord bij VWS.

	(in €) 31-12-2018
Kwaliteitsagenda	48.514
Kwaliteitsagenda - vervolg	18.197
Handreiking Wzd	-26.717
MC Kennismanagement 2018	17.487
Totaal Onderhanden projecten	57.481

Toelichting subsidieprojecten:

Subsidieproject: Kwaliteitsagenda gehandicaptenzorg 2017-2018
Gesubsidieerd door: VWS
Totaal subsidiebedrag: € 768.403
Subsidietermijn: 15-2-2017 tot en met 31 december 2018
Doel: Dankzij een actieve samenwerking met 12 partners is de Kwaliteitsagenda Gehandicaptenzorg in juli 2016 gelanceerd. De kwaliteitsagenda geeft weer op welke onderdelen verbeteracties nodig zijn. Er zijn 5 thema's waaronder een aantal acties vallen die middels subsidieaanvragen worden uitgevoerd. Alle acties dragen bij aan het versterken van de kwaliteit van de gehandicaptenzorg. VGN heeft 9 acties opgepakt en voert deze in de periode 2018 tot eind 2018 uit. Voorbeelden van acties zijn: inventarisatie van behandeling in de langdurige zorg, (rapport, september 2018), ontwikkelen van 4 kennisbundels, ontwikkelen en uitvoeren van masterclass strategisch opleidingsbeleid, faciliteren van leden in het eigen maken van het kwaliteitskader (bijeenkomsten, werkbezoeken etc), vraagstuk van klantkeuze-informatie duiden (bijeenkomsten), netwerkversterking praktijkonderwijs en wetenschap en opstellen van plan van aanpak op weg naar één beroepenstructuur en het ontwikkelen van leereenheden. De activiteiten zijn afgerond en de verantwoording van het totale bedrag vindt in 2019 plaats.

Subsidieproject: Kwaliteitsagenda gehandicaptenzorg 2018-2019
Gesubsidieerd door: VWS
Totaal subsidiebedrag: € 164.104
Subsidietermijn: september 2018 tot en met 31 maart 2019
Doel: Het doel blijft gericht op de kwaliteitsagenda, namelijk het versterken van de kwaliteit van de GHZ. Aanvullend op het eerste subsidieproject zijn twee nieuwe subsidies gestart. Het eerste is gericht op het ontwikkelen van een implementatietraject van de kennisbundels en het tweede is het ontwikkelen van een digitaal instrument dat dient voor informatievoorziening voor zij-instromers voor de gehandicaptenzorg. Dit levert een bijdrage aan het vraagstuk van de arbeidsmarktproblematiek om de GHZ aantrekkelijk te maken voor zij-instromers.

Toelichting overige externe financiering

VWS heeft VGN gevraagd een Handreiking Wet Zorg en Dwang (WZD) en een profiel voor de WZD functionaris te maken, deze opdrachten worden in 2019 afgerond.
In 2018 is gestart met de voorbereiding van de Masterclass Wetenschappelijk Onderzoek die in 2019 en 2020 wordt gegeven; verantwoording zal plaatsvinden na afronding in 2020. Eveneens is gestart met de Masterclass Kennismanagement 2018-2019; de verantwoording hiervan is gepland voor 2019.

II.9 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

RECHTEN

Rechten op het gebied van rechtspositionele verplichtingen personeel VGN

Conform de statutaire bepalingen (artikel 17 lid 4) zijn de leden naar rato van de verschuldigde contributie aansprakelijk voor de betaling van de financiële verplichtingen op grond van de rechtspositieregelingen voor werknemers in dienst van de vereniging. De bedoelde aansprakelijkheid duurt na het einde van het lidmaatschap twaalf maanden voort. Naar verwachting zullen de statuten, waaronder dit artikel, in 2019 worden gewijzigd.

VERPLICHTINGEN

Huurovereenkomst

Het huurcontract tussen VGN en Zorgcentrum Oudlaan B.V. loopt van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2021. De jaarlijkse kosten bedragen ca € 500.000 inclusief servicekosten.

Bankgarantie huur pand

Op het pand aan de Oudlaan 4 is een bankgarantie afgegeven ter waarde van de huur en servicekosten van de eerste drie maanden, zijnde een bedrag van € 140.370.

Buma/Stemra

Met Buma/Stemra is, namens de leden van VGN, een collectief contract afgesloten inzake auteursrechten van ongeveer € 1.344.000. VGN belast de kosten hiervan door aan de leden van VGN op basis van de contributieverdeelsleutel. VGN draagt hierbij het debiteurenrisico. De overeenkomst is op basis van een stilzwijgende verlenging van een jaar, waarbij partijen jaarlijks voor 1 oktober van het lopende jaar de overeenkomst kunnen opzeggen.

Videma en Filmservice

Met Videma en Filmservice is, namens de leden van de VGN, een collectief contract afgesloten inzake openbaarmaking van filmwerken van ongeveer € 495.000.

Een paar jaar geleden is de Wet Auteurscontractenrecht gewijzigd, waardoor drie nieuwe organisaties (Vevam, Lira en Norma) claims hebben neergelegd voor tv-beelden namens regisseurs, scenarioschrijvers en hoofdrolspelers. Daarvoor is een regeling uitgewerkt die er samengevat op neerkomt dat op het geldende Videma-tarief een opslag komt van 10% voor deze rechthebbenden. De nieuwe regeling treedt per 1 januari 2019 in werking.

De VGN belast de kosten hiervan door aan de leden van VGN op basis van de contributieverdeelsleutel. VGN draagt hierbij het debiteurenrisico. De overeenkomst is op basis van een stilzwijgende verlenging van een jaar, waarbij partijen jaarlijks voor 1 oktober van het lopende jaar de overeenkomst kunnen opzeggen.

Lease auto

Er is één leasecontract afgesloten bij MKB Lease met een looptijd van 36 maanden. De termijn is verlengd en eindigt in juni 2019. De jaarlijkse kosten bedragen ca € 18.000, inclusief brandstofkosten.

ICT-dienstverlening

Met Next Level ICT zijn verschillende dienstverleningsovereenkomsten (onder andere op het gebied van service en onderhoud, telefonie en verbindingen) afgesloten met verschillende looptijden. De totale waarde hiervan bedraagt op jaarbasis ongeveer € 135.000.

Kopieer apparatuur

Op 8 augustus 2017 is met Xstandit een overeenkomst voor de duur van 5 jaar aangegaan betreffende de huur van kopieerapparatuur. De jaarlijkse kosten bedragen ca. € 30.000.

OVERIGEN

Aangezien de bestemmingsreserve Actuele Ontwikkelingen niet onuitputtelijk is en diverse inkomstenbronnen onzeker zijn, heeft het bestuur besloten een voorstel te maken met de uitgangspunten voor de begroting 2020 en volgende jaren. Dit voorstel zal voor de algemene ledenvergadering in 2019 worden geagendeerd.

Vooruitlopend hierop is in 2018 gestart met lobby activiteiten voor externe financiering. Enkele zijn inmiddels gehonoreerd, andere zijn aangevraagd en wachten op formele toekenning en ook zijn er nog aanvragen in voorbereiding. De hieraan verbonden kosten worden voor 100% vergoed door de subsidieverstrekkers/opdrachtgevers.

II.10 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING 2018

Baten

	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
Contributie Lopend Jaar	6.300.000	6.298.507	6.223.903
Totaal Opbrengst contributie	6.300.000	6.298.507	6.223.903

Contributie

Net als in eerdere jaren is ook de hoogte van de contributie 2018 gebaseerd op de GHZ-gerelateerde inkomsten van twee jaar vóór het verslagjaar (i.c. 2016). De minimale contributie bedraagt € 1.500, de maximale contributie € 250.000.

Bij de bepaling van de contributie wordt een staffel toegepast. Over de eerste € 75.000.000 aan inkomsten is 0,087% contributie verschuldigd, over het meerdere 0,0696%.

Voor mutaties van het ledenbestand wordt verwezen naar bijlage 1.

Projectbudgetten (incl. subsidies)

Externe projectfinanciering wordt op basis van de voortgang van het project toegerekend aan het verslagjaar. In 2018 is het project Onderzoek toegankelijkheid gemeenten afgerond, de baten (€ 51.788) zijn in deze jaarrekening verantwoord.

Masterclasses (ontvangsten)	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
CAO opleidingen (inkomsten)	-	4.942	-
Masterclasses (inkomsten)	94.000	59.400	26.985
Totaal Masterclasses ontvangsten	94.000	64.342	26.985

In 2018 is gestart met het organiseren van CAO opleidingen voor leden, dit jaar zijn 5 bijeenkomsten georganiseerd. De Masterclass Wetenschappelijk Onderzoek 2017-2018 is afgerond. Van beiden zijn de opbrengsten en kosten verantwoord in deze jaarrekening. De Masterclass Kennismanagement zal in 2019 worden afgerond en verantwoord.

Diverse ontvangsten	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
Opbrengst publicaties	5.000	1.283	14.529
Markant	10.000	15.468	16.289
Overige opbrengsten	45.000	47.822	55.085
Totaal Diverse ontvangsten	60.000	64.573	85.903

Onder Overige opbrengsten zijn opbrengsten verantwoord in verband met dienstverlening aan derden (€ 44.000), overige inkomsten betreffen vacatiegelden.

II.11 LASTEN

Personeel

	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
Salariskosten	3.273.000	3.228.440	3.131.642
Interim-personeel	150.000	80.533	313.409
Overige personele lasten	105.000	105.787	86.983
Kosten opleidingen	70.000	61.514	56.573
Werving en selectiekosten	2.000	6.378	5.272
Totaal Personeelslasten	3.600.000	3.482.652	3.593.879

Salariskosten

Diverse collega's hebben er in 2018 voor gekozen hun carrière elders voort te zetten. Invulling van de ontstane vacatures sloot niet altijd aan op de ontslagdata. Hierdoor zijn de salariskosten € 45.000 lager dan begroot.

Interim-personeel

De werkzaamheden van vertrokken medewerkers zijn opgevangen door interim personeel. Ook zijn externe medewerkers ingehuurd om extra werk uit te voeren, een groot deel hiervan kon worden doorbelast aan extern gefinancierde projecten. Daardoor komt per saldo € 70.000 minder ten laste van de exploitatierekening.

Opleidingskosten

Mede door het vertrek van bureau-medewerkers zijn de opleidingskosten lager dan begroot.

Werving en selectiekosten

Dit jaar zijn meer advertenties geplaatst om medewerkers te werven.

Bestuurs- en Commissiekosten

	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
Bestuurskosten	225.000	222.225	220.234
Commissiekosten	5.000	8.266	5.659
Totaal Bestuur- en commissiekosten	230.000	230.491	225.893

Door het vroegtijdig vertrek van de voorzitter kon worden bespaard op bestuurskosten, deze besparing is gebruikt voor de werving van een nieuwe voorzitter.

Facilitaire ondersteuning

	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
Huisvestingskosten	516.804	510.134	501.275
Bureaukosten	100.950	92.086	95.577
Extern Advies	42.999	38.900	53.735
Afschrijvingen	42.498	36.699	42.668
ICT	279.249	298.075	407.948
Overige facilitaire kosten	32.500	29.406	25.782
Totaal Facilitaire ondersteuning	1.015.000	1.005.300	1.126.985

Bureaukosten

Op telefoonkosten is een korting verleend door de provider, dit is grotendeels ten gunste van 2018 gekomen.

Afschrijvingen

Geplande investering voor inrichting van het VGN-bureau is vertraagd, daarom zijn de afschrijvingen lager dan begroot.

ICT

De kantoorautomatisering past niet meer bij de huidige bureau-organisatie. In verslagjaar is daarom onderzoek gedaan naar en is gestart met de introductie van een passende digitale werkomgeving. In 2017 is de opzet van de website van VGN gewijzigd. In 2018 bleek dat de technische structuur van deze website aan modernisering toe is. Het reguliere onderhoud is tot een minimum beperkt en in het najaar is gestart met vernieuwing.

Verenigingskosten

	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €) Realisatie 2017
Contributie externe organisaties	676.000	668.429	670.976
Ledenbijeenkomsten	62.000	70.686	78.032
Structurele kosten	363.000	305.467	324.453
Incidentele kosten	1.059.000	780.798	678.793
Projectkosten	-	51.788	-
Overige verenigingskosten	25.000	31.401	24.884
Totaal Verenigingskosten	2.185.000	1.908.569	1.777.138

Ledenbijeenkomsten

Ook in 2018 is de interactie tussen leden, bestuur en vereniging intensiever geweest dan verwacht.

Structurele kosten

Meerjaren en langdurige contracten voor verenigingsactiviteiten worden verantwoord onder structurele kosten. De gewijzigde opzet van het kwaliteitskader heeft een aanzienlijke kostenreductie opgeleverd. De kosten van de overige activiteiten zijn nagenoeg in dezelfde orde van grootte gebleven.

Incidentele kosten

De activiteiten met een kortlopend karakter worden als incidentele kosten aangemerkt. Hieronder vallen kosten voor communicatie (lezingen en bijzondere ledenbijeenkomsten), kosten voor Actuele Ontwikkelingen (deze worden gefinancierd uit de bestemmingsreserve) en Lumpsum (kosten voor onvoorziene, niet begrote activiteiten).

Voortschrijdend inzicht in de communicatie strategie is de reden dat het budget voor 2018 niet geheel is ingezet, met name de budgetten voor Dialoog met leden en VGN-lezing zijn niet of nauwelijks gebruikt.

Voor lumpsum was € 320.000 begroot, het overzicht van bestedingen:

(in €)			
Begroting 2018	320.000	subtotaal	117.323
Arbeidszaken		Kwaliteit en Zorg	
Arbeidszaken algemeen	4.455	Nachttoezicht	56.228
E-learning CAO	8.615	Zorgprofielen VG8	12.300
Arbeidsmarktcampagne	22.143	Zorgprofielen VG7	6.019
Brochure medewerkers	4.459	Geschillencommissie	16.823
Onderzoek BBL	4.719	Implementatie Kennisbundels GHZ	27.159
Sturing en Bekostiging		Medicatiebeleid	18.174
Sturing en Bekostiging algemeen	6.909	Sectorbeeld	34.326
WLZ productie afspraken	22.064	Behandeling (ontw prog)	6.806
WKPa	4.356	Toolkit ouderen	2.759
Handreiking Zorgverkoop	19.239	Algemeen	
Tariefsherijking	5.844	Directie overigen	18.977
Gezinshuizen	14.520	Onderzoek Auteursrechten	18.816
subtotaal	117.323	Boek GHZ	17.000
		Totaal	352.710

Voor een toelichting op mutaties van Actuele Ontwikkelingen wordt verwezen naar Toelichting op de balans paragraaf II.6 Eigen Vermogen.

Projectkosten

In 2018 is het subsidieproject Onderzoek toegankelijkheid gemeenten afgerond, de kosten ad € 51.788 zijn in deze jaarrekening verantwoord.

Overige verenigingskosten

Masterclasses (uitgaven)	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €)
			Realisatie 2017
CAO opleidingen (uitgaven)	-	2.094	-
Masterclasses (uitgaven)	94.000	53.162	41.768
Totaal Masterclasses uitgaven	94.000	55.256	41.768

Mutatie Voorzieningen

De mutatie betreft personele regelingen, zoals PBL en jubilea. Ook zijn er mutaties in de overeenkomsten die zijn gesloten met medewerkers.

II.12 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Baten	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €)
			Realisatie 2017
Diverse baten	-	34.941	21.815
Rente	50.000	53.596	59.379
Totaal Diverse Baten	50.000	88.537	81.194

Bij het afsluiten van een jaarrekening worden nog te betalen kosten van activiteiten die in het verslagjaar hebben plaatsgevonden voorzien; dit was ook het geval bij de jaarrekening 2017. De afrekeningen zijn in 2018 ontvangen en het teveel gereserveerde bedrag is als diverse baten verantwoord.

Lasten	Begroting 2018	Realisatie 2018	(in €)
			Realisatie 2017
Diverse lasten	-	31.676	5.353
Totaal Diverse Lasten	-	31.676	5.353

Enkele kosten van 2017 waren niet voorzien, deze zijn als diverse lasten verantwoord. Het betreft o.a. afrekening van BGZJ en teveel doorbelaste personeelskosten van subsidieprojecten.

Voor akkoord:

Plaats: Utrecht

Datum: 1 juni 2019

(w.g.)

Dhr B. van der Ham

(w.g.)

Dhr. drs. J.W.A. Waardenburg

(w.g.)

Mw. drs. H.P. Griffioen

(w.g.)

Mw. drs. J.A. Meijers

(w.g.)

Mw. G. Prins

(w.g.)

Mw B. van Riessen

(w.g.)

Mw M. Bolt

III Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum	54
Resultaatbestemming	54
Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	54
Samenstelling bestuur	54

III. Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen van belang na balansdatum die invloed kunnen hebben op de jaarrekening 2018.

Resultaatbestemming

Het bestuur stelt voor het resultaat te bestemmen voor het project Meerjarenstrategie.

De in 2018 verantwoorde toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves, zoals uiteengezet op pagina 3 zijn overeenkomstig het doel waarvoor deze zijn gevormd verwerkt in het Eigen Vermogen.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

- Het bestuur heeft de jaarrekening 2018 vastgesteld in de bestuursvergadering van 16 mei 2019
- De Algemene Ledenvergadering heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd in haar vergadering van 20 juni 2019.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de separate controleverklaring.

Samenstelling bestuur

Het bestuur van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (statutair gevestigd te Utrecht) was in 2018 als volgt samengesteld:

Mevrouw Drs. F. Halsema	Voorzitter (tot 27 juni 2018)
Mevrouw G. Prins	Vice voorzitter
De heer F. Kuik	Penningmeester
Mevrouw drs. G.A. van den Brink	Lid (tot 15 november 2018)
Mevrouw drs. H.P. Griffioen	Lid
De heer drs. H.J. Kouwenhoven	Lid (tot 15 november 2018)
Mevrouw drs. J.A. Meijers	Lid
De heer drs. J.W.A. Waardenburg	Lid
Mevrouw M.H. Bolt	Lid
Mevrouw B. van Riessen	Lid (vanaf 15 november 2018)
De heer J. de Bruijn	Lid (vanaf 15 november 2018)

BIJLAGEN

Bijlage 1 Ledenmutaties in 2018

Aantal leden 31-12-18: 167

Nieuwe leden

Stichting Breder
Perspectief GZ
Stichting Zorgeloos Ambulant Amsterdam
Stichting Elzeneindhuis Oss
Stichting De Berkelhof

Buitengewone leden

Geen mutaties

Opgezegd

Stichting de Overstap
Stichting Nieuw Amstelrade (voorheen Osira Amstelring)

Faillissement

Geen

Geroyeerd

Geen

Fusie

Naam na fusie:	Fuserende partijen:
Odion	Odion
	Stichting Woonvoorzieningen LG
Cosis	Promens Care
	NOVO
Triade-Vitree	Triade
	Vitree
Leger des Heils	De Heem
	Leger des Heils

Naamswijzigingen

geen

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030-273 93 00

E info@vgn.nl

